

Ecologisch Onderzoek

Realisatie
brandweergarage
Driebruggen

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek
Subtitel	Groendijck 20 Driebruggen
Status rapport	Definitief
Projectnummer	21A058
Datum uitgave	Juli 2021
Samengesteld door	Heidi van der Welle, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk Raadhuisplein 1 2411 BD Bodegraven
Contactpersoon opdrachtgever	Th.L. van Deursen

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	2
2	LOCATIEBESCHRIJVING	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Plannen	5
3	TOETSINGSKADER.....	9
3.1	Europese richtlijnen	9
3.2	Landelijk natuurbeleid- en wetgeving	9
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb) .....</i>	<i>9</i>
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland.....</i>	<i>13</i>
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).....</i>	<i>14</i>
4	RESULTATEN ONDERZOEK	16
4.1	Methode.....	16
4.2	Flora	16
4.3	Fauna	17
4.3.1	<i>Vogels.....</i>	<i>17</i>
4.3.2	<i>Vissen .....</i>	<i>18</i>
4.3.3	<i>Amfibieën .....</i>	<i>18</i>
4.3.4	<i>Reptielen.....</i>	<i>20</i>
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren.....</i>	<i>20</i>
4.3.6	<i>Vleermuizen .....</i>	<i>20</i>
4.3.7	<i>Overige soorten .....</i>	<i>21</i>
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	22
5.1	Conclusies en aanbevelingen	22
5.2	Algemene Zorgplicht	23
6	BRONNEN.....	24

1 Inleiding

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is bezig met een planherziening van Groendijk 20 in Driebruggen. Ten noordoosten van Groendijk 20 liggen enkele percelen die een nieuwe bestemming krijgen. Twee van de percelen worden aangeduid als 'recreatie' en één van de percelen als maatschappelijk. Hier wordt een nieuwe brandweergarage gerealiseerd. De percelen zijn momenteel o.m. in gebruik als volkstuintencomplex en basketbalveld.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten en beschermde gebieden.

De initiatiefnemer dient te verkennen of er door de geplande ontwikkelingsmaatregelen eventuele gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden. Bij de toetsing wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde dier- en plantensoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming -Wnb).
- Er schade optreedt aan beschermde dieren en/of planten. Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (eveneens toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en veldonderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In juni 2021 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkómen van schade. In het samenvattende schema op de volgende pagina wordt aangegeven of er overtreding plaatsvindt aan beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden. Tevens worden enige aanbevelingen gedaan t.b.v. de biodiversiteit.

Conclusies en aanbevelingen

In onderstaand schema volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen uit hoofdstuk 5. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

Natuurgebieden H.3	Gevolgen
Natura2000 §3.2.1	
- Habitattypen	Natura 2000-gebieden 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' en 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' hebben habitattypen die zijn aangewezen als stikstofgevoelig. Voor de nieuwe ontwikkeling is vanwege de omvang en de afstand tot het Natura 2000-gebied geen stikstofberekening nodig.
- Soorten	Nee
NNN-gebieden §3.2.2	Nee
Omgevingsvisie/verordening	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bastaardkikker, Bosmuis, Bunzing, Egel, Hermelijn, Huisspitsmuis, Wezel, Waterspitsmuis Konijn en Woelrat, geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Vleermuizen §4.3.6	Nee
Overige soorten §4.3.7	Nee
Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 115, 450/451.

Het plangebied ligt ten noordoosten van Driebruggen en bestaat uit twee percelen aan weerszijden van de weg Groendijk. Momenteel bestaat het plangebied uit een volkstuinten complex met een tiental volkstuintjes gelegen aan de zuidzijde van de weg. Dit volkstuinten complex ligt tussen een basketbalkooi en een stuk gevarieerd grasland in. De basketbalkooi valt buiten het plangebied. Binnen het volkstuinten complex is bestrating aangebracht in de vorm van tegels. Ook staan er enkele kleine kasjes of schuurtjes. Aan de noordoost zijde van het volkstuinten complex loopt een stalen hek. Aan drie zijden grenst het plangebied aan een sloot. Aan de Noordwest zijde staan langs de weg een rij populieren met een onder begroeiing bestaande uit meerdere soorten bomen en struiken. Hierachter loopt de weg waarna ongeveer twintig meter naar het Zuidwesten het tweede perceel van het plangebied ligt. De berm bestaat aan de zuidzijde van de weg voornamelijk uit een kleurrijke vegetatie met verschillende soorten grassen.

Figuur 1 Plangebied (rood kader)

De weg wordt gevormd door eenbaansweg met aan weerszijden fietspaden. Tussen de autoweg en de fietspaden loopt een smalle tussenstrook met lage vegetatie. Bij het tweede perceel is een versmalling in de weg met een oversteekplaats voor fietsers en wandelaars. Langs de weg staan essen.

Het tweede perceel van het plangebied bestaat voornamelijk uit gevarieerd grasland met aan de Noordoost zijde een rij knotwilgen gevolgd door een sloot. Aan de westzijde loopt een smal modderig slootje gevolgd door een dichte houtwal. Deze houtwal bestaat voornamelijk uit een gevarieerde vegetatie met meerdere soorten bomen en struiken. Er is hier geen bestrating.

De sloten ten noorden en zuiden van het plangebied zijn helder en de oevers dicht begroeid. Het zijslotje ten westen van het volkstuintencomplex is ondiep en op sommige stukken dichtgegroeid. De bodem bestaat uit een dikke laag bagger. Het slootje ten westen van het noordelijk gelegen deel van het plangebied bestaat voornamelijk uit bagger met een kleine laag stilstaand water. De sloten vallen echter buiten het plangebied en worden waarschijnlijk niet aangetast.

2.2 Plannen

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft het plan voor een nieuwe brandweergarage. Deze zal op het perceel komen langs de weg Groendijk waar nu volkstuinten gelegen zijn. Het volkstuinten complex aan de zuidoostzijde van de weg word verplaatst naar het gevarieerde grasland ten noordoosten van de huidige locatie van de volkstuintjes en naar de overzijde van de weg. Op de huidige locatie van de volkstuintjes komt de nieuwe brandweergarage.

Figuur 2: Gevarieerd grasland op het noordelijke deel van het eerste perceel

Figuur 3: Volkstuinjes op het eerste perceel

Figuur 4: Grasland ten zuiden van volkstuinjes op eerste perceel

Figuur 5: Smalle sloot zuidelijk van eerste perceel

Figuur 6: Sloot en oever ten oosten van eerste perceel

Figuur 7: Tweede perceel met zandgrond en houtwal aan zuidkant

Figuur 8: Oever en sloot langs tweede perceel

Figuur 9: Gevarieerd grasland op tweede perceel met op de achtergrond de houtwal ten zuiden van tweede perceel

Figuur 10: Hoop dood gras en riet in houtwal ten zuiden van tweede perceel

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura 2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. De richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura 2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoringseffect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Stikstofdepositie

Sinds 2015 werkte de overheid met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) aan minder stikstof in de natuur. In mei 2019 heeft de Raad van State geoordeeld dat dit programma niet meer gebruikt mag worden. In Provincie Zuid-Holland is afhankelijk van de omvang van het initiatief een stikstofdepositieberekening nodig. Aan de hand van het 'Stroomschema beoordeling WABO-aanvragen bouw voor nieuwe initiatieven met stikstofdepositie' kan bepaald worden of de berekening voor het betreffende initiatief noodzakelijk is.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten 'Vogelrichtlijn (Wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn' (Wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime 'andere soorten' (Wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a.; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter

onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 11). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 11: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

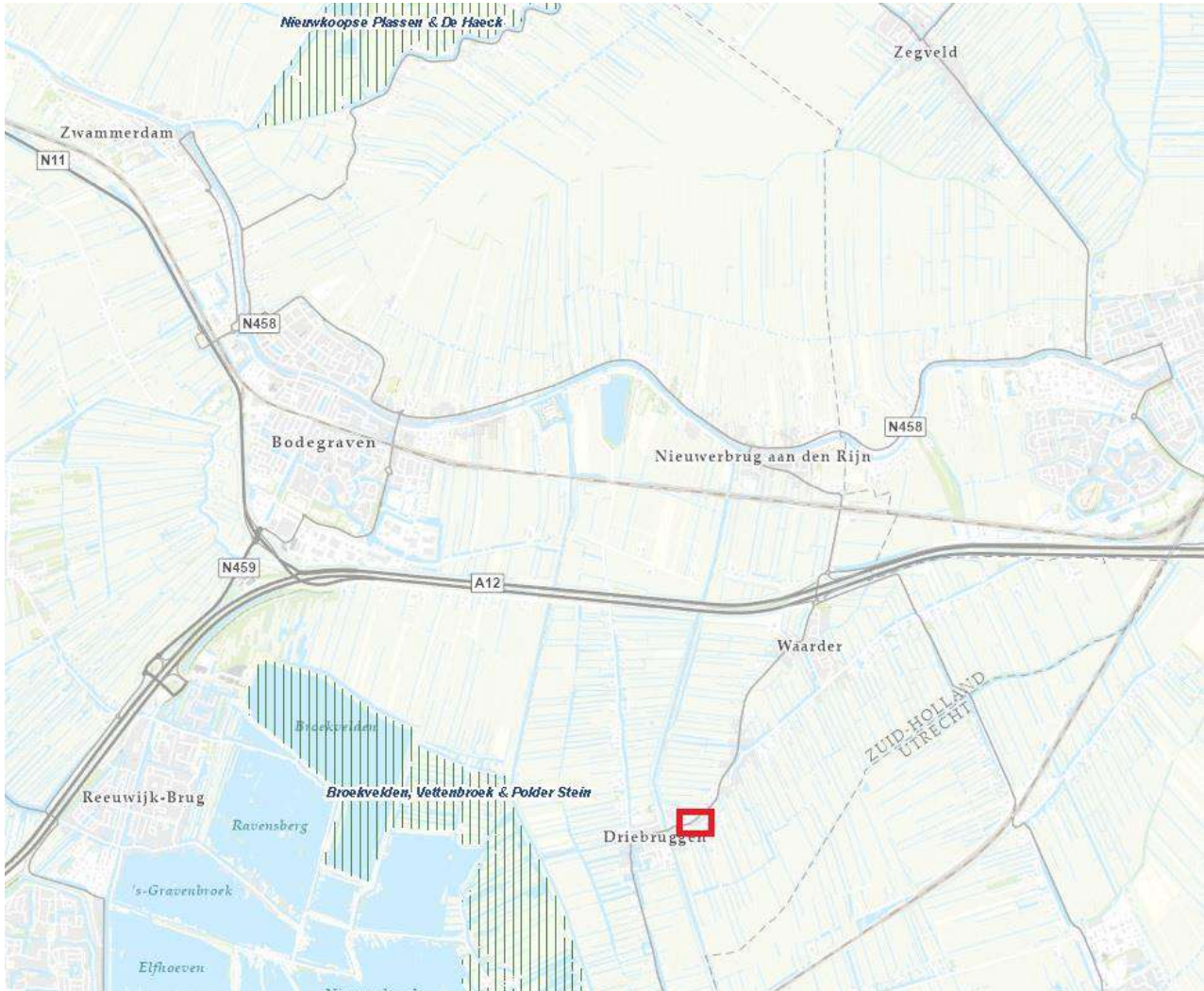
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' en bevindt zich op 1,7 km afstand van het plangebied. Natura 2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' ligt op 8,1 km afstand van het plangebied.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Platte schijfhoren, Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura 2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de bredere omgeving van het Natura 2000-gebied. Het plangebied is echter niet geschikt voor deze soorten als foerageergebied; het heeft namelijk geen wetland karakter.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura 2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Figuur 12: Ligging Natura 2000-gebieden t.o.v. plangebied (bron: pzh.maps.arcgis.com)

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Stikstofdepositie

Het initiatief betreft de bouw van één brandweergarage. Deze wordt verplaatst van De Groendijk 20 naar het plangebied, 100 meter ten noordoosten. De functie en het gebruik van de brandweergarage blijven hetzelfde. Er zal dus geen toename zijn in de stikstofdepositie. Er is geen stikstofdepositieberekening nodig.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 *Natuurnetwerk Nederland*

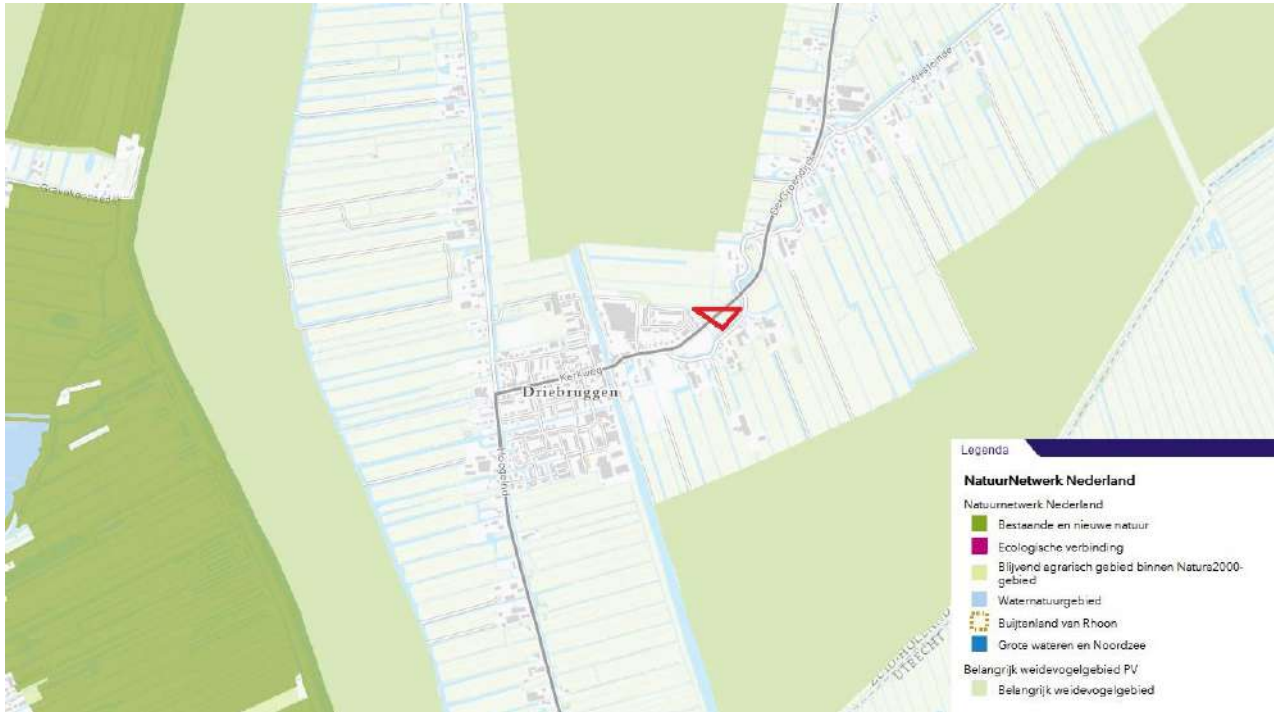
Het Natuurnetwerk Nederland, in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven of inteelt verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
  - bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
  - gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
  - landbouwgebieden, die beheerd worden volgen agrarisch natuurbeheer en;
  - grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.
- De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van een NNN-gebied (zie figuur 13). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de bouw van de brandweergarage zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

Figuur 13: Ligging NNN-gebieden en belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (rood) (bron: pzh.maps.arcgis.com)

3.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die op 1 januari 2022 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En ook is het doel een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie te realiseren. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad, de zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. Soorten die op een afstand van 0 tot 1km zijn waargenomen, worden in dit rapport behandeld. Indien relevant worden ook soorten van 1-5km meegenomen in de rapportage. NDFF (© NDFF- quickscanhulp.nl 02 juni 2021, 2021) De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op dinsdag 1 juni hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. De bomen in het plangebied zijn ook beoordeeld op nestgeschiktheid voor vogels.

4.2 Flora

De vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit gevarieerd grasland. Het perceel dat zuidelijk van de weg ligt kan ruwweg in twee delen opgedeeld worden. Ten eerste is er het zuidelijkste deel met hoog gevarieerd grasland. De grassen die voornamelijk in dit grasland voorkomen zijn Grote vossenstaart, Straatgras, Glanshaver, Gestreepte witbol en Ruige zegge. Tussen de grassen staat onder andere Kruipe boterbloem, Scherpe boterbloem, Veldzuring, Pinksterbloem, Fluitenkruid, Grote brandnetel, Voederwikke, Zachte ooievaarsbek, Vogelmuur, Rode klaver en Hondsdraf. In de oever en sloot loopt een smalle rietstrook met Gele lis, Valeriaan, Grote kattenstaart en Egelskop. Deze soorten wijzen op een vrij eutrofe sloot. De sloot zelf is bruinzwart van kleur en vrij helder. Langs de oevers van beide kanten is het wateroppervlak bedekt met draadalgen. Op het tweede noordelijke deel staat vooral laag grasland bestaand uit Straatgras, Ruige zegge en enkele andere grassen. Daarnaast groeit er Madeliefje, Paardenbloem en Kruipe boterbloem. In de oever langs de sloot aan de noordkant staat riet en gele lis. Op de kleine dichtgegroeide eilandjes op de sloot groeit Ruige zegge en Straatgras. Ook staat in de slootkant van deze sloot krabbenscheer. Dit gaat echter om enkele exemplaren en is te kleinschalig voor soorten als de Groene glazenmaker.

Langs de weg binnen het plangebied staan in de berm een rij essen. In de onder begroeiing staan meerdere kleinere bomen en struiken. Onder andere Spaanse aak, Zomereik, Iep, Meidoorn en Esdoorn. In de berm hieronder staat Fluitenkruid, Zachte ooievaarsbek, Voederwikke en Straatgras.

Het tweede perceel bestaat uit een wat drogere grond. De vegetatie bestaat vooral uit Grote brandnetel, Akkerdistel, Voederwikke, Harig wilgenroosje, Fluitenkruid, Raapzaad, Grote vossenstaart, Glanshaver en Hagewinde. Langs het tweede perceel staan aan de westkant knotwilgen langs de sloot. De oever bestaat ook hier uit voornamelijk Riet en Gele lis. Aan de

noord kant van het tweede perceel loopt een smal modderig slootje gevolgd door een houtwal. De houtwal bestaat onder andere uit Sleedoorn, Es, Zwarte els en Spaanse aak.

Conclusie Flora

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Merel, Vink, Tuinfluiter, Waterhoen, Knobbelzwaan en Meerkoet. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. In het plangebied zijn geen nesten van vogels aangetroffen. Mogelijke broedgevallen van vogels kunnen zich in de houtwal langs het tweede perceel bevinden. Deze wordt echter niet meegenomen in het plangebied en de aanleg van de volkstuintjes.

De soorten vogels die in de NDFF naar voren kwamen zijn jaarrond beschermd en genieten dus van aanvullende bescherming.

Soorten die in de NDFF naar voren kwamen zijn niet waargenomen in het plangebied en worden hier om de volgende redenen niet verwacht:

Boomvalk	Boomvalken broeden in oude kraaien of eksternesten. Het nest bevindt zich meestal in hoge bomen, zoals populieren op de grens van open gebieden, zoals weilanden en akkers waar hij jaagt. Er is geen nest van de boomvalk aangetroffen binnen het plangebied.
Buizerd	Buizerd maakt zijn nest in hoge bomen, zoals populieren. Er is geen nest van de buizerd aangetroffen binnen het plangebied.
Gierzwaluw	Gierzwaluw maakt zijn nest in gebouwen, onder dakgoten, achter regenpijp, dakkapel, dakpan, of een gat in de muur en ook wel in neststenen. Er zijn geen nesten van de gierzwaluw aangetroffen in het plangebied.
Huismus	Huismussen broeden in een los kolonieverband. Het nest wordt vooral gemaakt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. Naast het plangebied broed een huismussen kolonie. Er zijn geen nesten van de huismus in het plangebied aangetroffen.
Kerkuil	De kerkuil broedt in gebouwen. In het plangebied is geen bebouwing. Ook zijn geen braakballen of mestsporen aangetroffen.
Ooievaar	Ooievaar broedt op hoge locaties op bijvoorbeeld palen, torens en schoorstenen. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen en nesten van de ooievaar aangetroffen.
Ransuil	Ransuilen maken nesten in houtwallen, boomgroepen, hagen en solitaire bomen. In het plangebied zijn geen nesten aangetroffen.
Roek	Roeken broeden in kolonies, in bomen. Er zijn geen nesten van roeken aangetroffen in het plangebied.

Sperwer	Sperwer maakt jaarlijks een nieuw nest. In een territorium kunnen dus meerdere oude nesten aanwezig zijn. In het plangebied zijn geen nesten aangetroffen.
Steenuil	Steenuil broedt in nissen van gebouwen. Dergelijke nissen zijn niet aangetroffen. Ook zijn geen braakballen of mestsporen aangetroffen.
Havik	De havik maakt een groot nest van takken in hoge bomen. Er zijn geen nesten van de havik aangetroffen binnen het plangebied.
Slechtvalk	De slechtvalk broedt op kliffen en op bergwanden, in nissen en op richels; ook in oude nesten van roofvogels en kraaien. Bouwt zelf geen nest. Broedt op richel, in een nis, een nestkast of oud kraaiennest, zelden op de grond. Steeds vaker in nestkasten. In Nederland in steden (kantoorgebouwen, torens) en in open boerenland in hoogspanningsmasten. Er zijn geen nesten van de slechtvalk aangetroffen binnen het plangebied.
Wespendief	Wespendief bouwt jaarlijks een nieuw nest, maar knapt ook oude nesten op. Er zijn geen nesten aangetroffen.
Zwarte wouw	Zwarte wouw bouwt in de kruinen van bomen nesten van takken en rommel. Er zijn geen nesten aangetroffen.

Conclusie vogels

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten kunnen binnen het plangebied worden uitgesloten.

4.3.2 Vissen

De rapportage van het NDFF geeft aan dat op 0-1km van de planlocatie geen beschermde vissoort(en) voorkomen. Binnen het plangebied ligt geen water. Er worden binnen het plangebied geen beschermde vissoorten verwacht.

Conclusie vissen

Door het ontbreken van een geschikt biotoop voor beschermde vissoorten worden er binnen het plangebied geen beschermde vissoorten verwacht.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied.

Aan de hand van de NDFF kan er aangenomen worden dat de Bastaardkikker en Heikikker (beide Wnb-andere soorten) voorkomen binnen het plangebied (0-1km) en. Voor de algemene soort Bastaardkikker geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predatoren. Het gewenst schrale, voedselarme habitat voor de Heikikker komt niet voor binnen het plangebied.

Uit de NDFF bleek dat de Rugstreepad (Wnb-hrl/ Rode lijst status 'gevoelig') in de directe omgeving van het gebied voorkomt (0-1 km).

De Rugstreepad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreepad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreepad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen, wordt het gebied mogelijk wel aantrekkelijk als overwinteringsgebied. De Rugstreepad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie.

Het is bekend dat de Rugstreepad rondom het terrein van voetbalvereniging WDS, ten noorden van Driebruggen, een leefgebied heeft. Tijdens het veldbezoek zijn er geen Rugstreepadden aangetroffen. De aanwezigheid van de Rugstreepad kan worden *uitgesloten*.

In het plangebied zijn enkele poelen van regenwater aangetroffen. De volkstuintjes vormen mogelijk een voortplantingsgebied voor rugstreepadden in natte periodes of wanneer er beregend wordt.

Overtreding van verbodsbepaling wordt voorkomen door:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden in de nabije omgeving alternatief leefgebied aan te bieden. Dit betreft een compleet habitat met voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en overwinteringsplaatsen. Dit dient te worden vastgelegd in het groenplan;
- Te voorkomen dat ten tijde van de werkzaamheden voortplantingslocaties in het plangebied aanwezig zijn. Dit betekent dat er in de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) geen stagnerend water (bijvoorbeeld in kuilen, plassen of rijsporen) aanwezig is waar de Rugstreepad haar eieren in af kan zetten;
- Ten tijde van de werkzaamheden, gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart) te voorkomen dat er lang zand/grond braak ligt. Dit om ingraven door rugstreepadden voor overwintering te voorkomen.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde amfibieën verwacht.

Conclusie Amfibieën

Er zijn geen waarnemingen van de beschermde amfibieën. Voor eventuele verbodsovertredingen met betrekking tot de algemene soort Bastaardkikker (allen Wnb-andere soorten) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Heikikker wordt door ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht binnen het plangebied.

Rugstreepad kan het plangebied gebruiken als voortplantingslocatie en rustgebied. Door vooraf aan de werkzaamheden te voorkomen dat voortplantings- en overwinteringslocaties in het plangebied gaan voorkomen, zullen geen overtredingen van verbodsbepalingen plaatsvinden.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de ringslang (Wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') in de omliggende omgeving voorkomt (1-5km).

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. Deze zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Het gebied voldoet niet aan de voorwaarden voor een geschikt habitat voor de ringslang.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

Conclusie

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde reptielen soorten aangetroffen. Door het ontbreken van een geschikt habitat voor de beschermde soort ringslang vinden er geen verbodsovertredingen plaats in het kader van de Wet natuurbescherming met betrekking tot beschermde reptielensoorten.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Haas, Bunzing en Egel (allen Wnb-andere soorten) (0-1km). Gewone Hermelijn, Konijn, Rosse Woelmuis en Wezel (allen Wnb-andere soorten) komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Otter voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Otter leeft in oevers met voldoende oevervegetatie om te schuilen en te rusten. Hij komt o.a. voor in meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Hij heeft de voorkeur voor schoon, zoet water. De otter kan binnen het plangebied worden uitgesloten.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde grondgebonden zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Door het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en het niet voorkomen van andere beschermde grondgebonden zoogdieren, vinden er geen verbodsovertredingen plaats in het kader van de Wet natuurbescherming met betrekking tot grondgebonden zoogdieren.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (Wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals, Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis (1-5km).

Er is binnen het plangebied geen geschikt habitat aangetroffen dat als verblijfplaats voor vleermuizen kan dienen. Er is geen bebouwing aanwezig waarin gebouwbewonende vleermuizen zouden kunnen verblijven.

De essenrij langs de weg is een mogelijke foerageer plek voor vleermuizen. Deze zullen echter behouden worden, wat geen schade aanricht aan de mogelijk gunstige staat van instandhouding van de populaties vleermuizen.

Conclusie vleermuizen

Er vinden geen verbodsovertredingen plaats in het kader van de Wet natuurbescherming met betrekking tot vleermuizen.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat er Platte Schijfhoren, Grote Vos, Gevlekte Witsnuitlibel en Groen glazenmaker (1-5km) voorkomen binnen het plangebied.

- Gevlekte witsnuitlibel: De wateren waarin deze soort leeft zijn helder, ondiep, matig voedselrijk en beschut met een matig tot rijke (oever)vegetatie. Een dergelijke omgeving is op de planlocatie niet aanwezig. De aanwezigheid is uitgesloten.
- Groene glazenmaker: De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. De aanwezige krabbenscheer in het plangebied is te kleinschalig voor de Groene glazenmaker. Deze soort komt in het plangebied niet voor. De aanwezigheid is uitgesloten.
- Grote vos is een zeldzame soort. Het is een mobiele vlinder die veel zwerft. Het habitat zijn vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Waardplanten zijn lep, Zoete kers en sommige wilgensoorten (Grote vos, 2021). Grote vos is op 1-5km waargenomen. Het verruigde broekbos is te gesloten als leefgebied voor Grote vos. De aanwezigheid is uitgesloten.
- Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. Dergelijk water is op de planlocatie niet aanwezig.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

Conclusie overige soorten

Door het ontbreken van geschikt habitat, vinden er geen verbodsovertredingen plaats in het kader van de Wet natuurbescherming met betrekking tot overige beschermde soorten.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied. *In de onderste tabel staan de soortgroepen die aanvullende maatregelen vereisen.*

5.1 Conclusies en aanbevelingen

Natuurgebieden H.3	Gevolgen
Natura2000 §3.2.1	
- Habitattypen	Natura 2000-gebieden 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' en 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' hebben habitattypen die zijn aangewezen als stikstofgevoelig. Voor de nieuwe ontwikkeling is vanwege de omvang en de afstand tot het Natura 2000-gebied geen stikstofberekening nodig.
- Soorten	Nee
NNN-gebieden §3.2.2	Nee
Omgevingsvisie/verordening	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bastaardkikker, Bosmuis, Bunzing, Egel, Hermelijn, Huisspitsmuis, Wezel, Waterspitsmuis Konijn en Woelrat, geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Vleermuizen §4.3.6	Nee
Overige soorten §4.3.7	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar

	de Rugstreepad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.
--	---

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Norren, E. van, J. Dekker en H. Limpens, 2020. *Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. Rapport 2019.026. Zoogdierverseniging, Nijmegen
6. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
9. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
10. Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid, *Stroomschema beoordeling WABO-aanvragen bouw voor nieuwe initiatieven met stikstofdepositie*, versie 5.0, 1 december 2020
11. '© NDFD - quickscanhulp.nl 02 juni 2021

Geraadpleegde internetsites:

12. www.rijksoverheid.nl
13. www.bij12.nl
14. www.rvo.nl
15. www.regelink.net
16. www.ravon.nl
17. www.vleermuis.net
18. www.zuid-holland.nl
19. www.zoogdierverseniging.nl
20. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/
21. www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html
22. www.waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

